

De herfst staat in het teken van muziek

Vanaf 16 oktober 2026 presenteert het Grand Curtius de tentoonstelling '*Wanneer Paganini Ysaÿe ontmoet: de violen van de duivels*'. Tot de favoriete componisten van de Italiaanse virtuoos behoort nog een ander wonderkind van de klassieke muziek: Wolfgang Amadeus Mozart.

Dit beeldje van biscuitporselein toont de jonge Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791), vastgelegd terwijl hij muziek speelt. Deze Oostenrijkse componist belichaamt het vroegrijpe genie dat de Europese hoven in de 18e eeuw fascineerde. Tijdens zijn eerste jaren als virtuoos, een periode waarin hij door Europa reisde, werd hij al in 1763 aan het hof van Versailles voorgesteld aan Lodewijk XV en de markiezin van Pompadour. De jongen werd toen een ware bron van fascinatie voor de Franse aristocratie.

Juist tegen deze achtergrond van bloeiende kunsten aan het hof past de geschiedenis van de porselein manufactuur van Sèvres. Deze beroemde fabriek, die aanvankelijk de porselein manufactuur van Vincennes heette, werd in 1740 opgericht dankzij de steun van Lodewijk XV en de markiezin van Pompadour. In 1756 werd de fabriek verplaatst naar Sèvres, zodat deze tussen het koninklijk paleis en de residentie van de markiezin kwam te liggen. De fabriek zou uitgroeien tot het toonbeeld van uitmuntendheid in Frans vakmanschap.

Een van de innovaties die de fabriek beroemd maakte, was een techniek die tot op de dag van vandaag symbool staat voor de manufactuur: het porseleimbiscuit. Hiermee wordt een stuk porselein bedoeld dat noch geglazuurd noch gekleurd is en slechts één keer op hoge temperatuur is gebakken. Deze techniek werd in de 18e eeuw door de markiezin geïntroduceerd, met als doel de Franse productie te onderscheiden van die van andere Europese fabrieken, met name die van Meissen in Duitsland.

Het porselein wordt vervaardigd in het afgietselwerkplaats, waar de ambachtslieden de sculpturen namaken aan de hand van een gipsen origineel en een set mallen, die het geheel van onderdelen omvat dat nodig is voor de vervaardiging van een werk. Een mal kan uit wel honderdveertig onderdelen bestaan.

Eerst wordt de porseleinklei in de onderdelen van de gipsen mal gestampt, om de details over te nemen en de dikte gelijkmatig te maken. Vervolgens worden de malonderdelen samengevoegd met een vloeibaar mengsel van klei en water. Voordat het werkstuk uit de mal kan worden gehaald, moet worden gewacht tot het gips het water uit de klei door capillaire werking heeft opgenomen. Vervolgens volgt de reparatiefase, waarbij het stuk in ongebakken toestand wordt bijgewerkt: de ambachtsman verwijdt met behulp van metalen gereedschap de naden die de mal heeft achtergelaten en kan de gebeeldhouwde details verfijnen. Ten slotte wordt het werk eenmalig gebakken bij 1380 °C in een speciale oven, waarna het in het polijstatelier wordt gepolijst.

Hoewel het biscuit op zichzelf de kern van het werk vormt, zorgt de aanwezigheid van een klok in de met bronzen versierde marmeren sokkel onder de voeten van de jonge

musicus voor een krachtige allegorie: de tijd verstrijkt, maar de kunst en de roem van Mozart blijven onaangetast.

Angelina Taboga-Delattre

Cloé Vaichere

Stagiaires van de École de Condé, Parijs

Mozart als kind

rond 1883

Manufactuur van Sèvres, naar een bronzen beeld van Louis-Ernest Barrias (1841-1905)

Porselein, op een sokkel van marmer en brons (niet origineel)

63 x 19,5 cm (zonder sokkel)

Inv.nr. 94/14

Collectie van het Grand Curtius – afdeling Decoratieve Kunsten

Legaat van Ginette Maréchal, 1994